

Jakość powietrza i regulacja temperatury dla niosek w systemach alternatywnych

Problem

Nieodpowiednia jakość powietrza oraz niewłaściwa regulacja temperatury (nadmierne zimno lub upał) w kurniku dla niosek może mieć wpływ na dobrostan kur (np. na poziom stresu, choroby i śmiertelność), a więc także na produktywność.

Rozwiązanie

Przewodnik dla hodowców kur ISA (ISA Management Guide) rekomenduje minimalną wymaganą częstotliwość wymiany świeżego powietrza na poziomie $0.7 \text{ m}^3/\text{h}/\text{kg}$ żywego ptaka oraz zakres temperatur pomiędzy 18 i 22°C w kurniku dla niosek.

Korzyści

Czyste, świeże powietrze i odpowiednia temperatura mogą zapobiec powszechnym problemom takim jak rozwój chorób, pogorszenie się stanu ściółki, kiepski stan zdrowia kur i zmniejszona produkcja jaj.

Zalecenia praktyczne

Przewodnik dla hodowców kur ISA zaleca odpowiednią wentylację w kurniku dla niosek: **świeże powietrze i wymianę powietrza minimum na poziomie $0.7 \text{ m}^3/\text{h}/\text{kg}$ żywego ptaka.** We chłodniejszych porach roku, temperatura w kurniku do odchowu kurcząt powinna być dostosowana do temperatury w kurniku dla niosek przed przeprowadzką kurcząt.

Dodatkowo, należy zwrócić uwagę na usunięcie

nadmiernej wilgoci (ze względu na ściółkę i zdrowie niosek), usunięcie kurzu z powietrza (aby zapobiec chorobom) oraz utrzymać odpowiednią ilość tlenu i usuwać gazy takie jak NH_3 .

Co więcej, poradnik dla hodowców ISA (ISA Management Guide) zaleca utrzymanie temperatury w kurniku pomiędzy 18 , a 22°C . Temperatury poniżej i powyżej tego zakresu będą od kur wymagały większych nakładów energii na termoregulację, co oznacza mniej energii na produkcję jaj.

Zaleca się podjęcie stanowczych kroków, jeżeli pojawią się następujące zmiany w zachowaniu związane z temperaturą:

Zakres zastosowania

Temat

Hodowla zwierząt

Słowa klucze

Kury nioski, jakość powietrza, regulacja temperatury

Kontekst

Przejście do i działanie w bezklatkowym systemie dla niosek

Czas zastosowania

Cały rok, zmiany zgodne z porami roku

Wymagany czas wdrożenia

Zależnie od sytuacji na fermie, pod dokonaniu właściwej oceny: niezwłocznie

Czas oddziaływania

W zależności od rozmiaru stada lub stad/ pomieszczenia lub pomieszczeń

Sprzęt

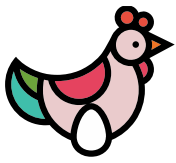
Wentylatory, sprzęt chłodzący i ogrzewający

Najlepsze dla

Wszystkich systemów bezklatkowych dla niosek: kurnik, wolny wybieg i produkcja organiczna

Docelowy odbiorca

Rolnicy, doradcy rolni.

- **Pobór karmy:** niższe temperatury mogą zwiększyć pobór karmy z powodu większego zapotrzebowania na energię. Podobnie, w wyższych temperaturach kury mogą zmniejszyć konsumpcję.
- Gdy jest zimno, kury mogą **stroszyć pióra** by zatrzymać ciepło i/lub zacząć się trząść, aby utrzymać temperaturę.
- W wysokich temperaturach, kury zwiększą częstotliwość i pogłębią oddech (dyszenie) i będą unosić skrzydła, by zwiększyć parowanie wody (Ilustracja 1). Co więcej, kury mogą szukać sposobności do schłodzenia, żeby zgubić nadmierne ciepło (np. cień, chłodne miejsca i powierzchnie).

Ilustracja 1: Kura próbująca się ochłodzić dysząc (otwarty dziób, szybki i ciężki oddech) i podnosząc skrzydła, tak by były dalej od ciała. (Źródło: ILVO)

Zastosowanie na fermie

Ujęcie systemowe

- Utrzymanie dobrej jakości powietrza i regulacja temperatury jest możliwa pod warunkiem, że na fermie jest odpowiedni sprzęt. Zaleca się konsultacje z ekspertem odnośnie wykorzystania sprzętu i rezultatów.

Ocena

- W oparciu o obserwację zachowania ptaków (np. dyszenie, stroszenie piór,...) i dające się zmierzyć parametry (jakość powietrza, temperaturę, pobór karmy i wody, produkcję jaj,...).

Dalsze informacje

Dalsza lektura

ISA poradnik: alternatywne systemy produkcji: <https://cpif.org/wp-content/uploads/2014/04/ISA-Alternative-Productions-Management-Guide-copy.pdf>

Informacja o projekcie Best Practice Hens

Wydawcy:

ILVO, Scheldeweg 68,
9090 Melle, Belgium,
tel:+32 9 272 25 00,
ilvo@ilvo.vlaanderen.be

Autorzy: Liesbeth Van Damme, Karolien Langendries & Frank Tuytens

Redaktorzy: Mariana Y. R. Couto, Ángela Morell Pérez, Mona F. Giersberg & T. Bas Rodenburg

Koordynator projektu: Prof. T. Bas Rodenburg, Utrecht University (UU), Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Aby wspierać produkcję jaj w systemach bezklatkowych i by poprawić dobrostan zwierząt konsorcjum składające się z 7 partnerów stworzy opis Najlepszych Praktyk na potrzeby Bezklatkowych Systemów Produkcji w ramach projektu pilotażowego Komisji Europejskiej, DG Sante. Opis Najlepszych Praktyk będzie źródłem wsparcia dla producentów jaj, aby zachęcić ich do przekształcenia systemu produkcji z klatkowego na bezklatkowy, w tym też na systemy produkcji organicznej.

Strona projektu: www.bestpracticehens.eu/

Media społecznościowe: Facebook i LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens)

©2022